

denne Lov vilde gjøre Præsterne endnu mere til Statsembedsmænd, end de ere, saa er det muligt, at det kan siges, forsaavidt man tager Lønningsmaaden væsentligst i Betragtning. — Jeg har selv tilladt mig at fremhæve paa et andet Sted, at jeg ikke fandt noget Væsentligt imod at lade Offeret vedblive; men jeg troer, den ærede Rigsdagsmand har Ret, naar han mener, at de Berøringer, som opstaae derved, at Præsten umiddelbart opkræver Tienden af Beboerne, skulde være ligesom Vaand, der kugte Præst og Menighed sammen, og at det navnlig var derved, han fik Kundskab til Forholdene i sin Menighed (R og h: Ja!). Den ærede Rigsdagsmand siger Ja; men jeg troer ikke, det er rigtigt. — Hvis den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts 2den Valgkreds (Ankjer) var i det Tilfælde, at han skulde søge et Præstekald, saa vilde jeg sige til ham: Det er ikke igjennem Tienden, at man skal vinde sin Menighed; der er et andet Middel til at vinde den, og det er at elske dens Børn; der er Intet, hvorved en Præst lettere skaffer sig Indgang hos sin Menigheds Medlemmer end ved at vise levende Interesse for Børnenes Vel. Den ærede Rigsdagsmand har Ret i, at der hos de Danske er en vis Sky for at tale om det Hellige, om det, der skjuler sig dybest i deres Bryst; men det at tale med dem om deres Børns Fremgang i Religionskundskab og om deres aandelige Fremgang i det Hele taget, afgiver et langt stærkere Bindemiddel end at tale med dem, om ogsaa Tiendeafgiften er rigtig efterregnet. Den ærede Rigsdagsmand har i en vis Henseende fuldkommen Ret i, at en Lønningsfond i besværlige Tider kunde friste til, at man forgreb sig derpaa. Jeg troer dog ikke, at det vilde forholde sig saaledes i dette Tilfælde; thi hvad Fristelse skulde en saadan Fond indgyde, hvori der ikke er Penge? Ja, hvis man skabte en Fond, i hvilken man henlagde det ene Tusind paa det andet, saa stillede Sagen sig anderledes; men den ærede Rigsdagsmand antager jo, at denne Fond vil have Underbalance; men hvorledes en Fond, der har Underbalance, skulde kunne friste til at forgribe sig derpaa, kan jeg ikke indsee. Det er muligt, at jeg ikke rigtig har forstaaet den ærede Rigsdagsmands Ytringer, og jeg maa

derfor bede ham om Undskyldning, hvis jeg har gjort ham Uret i denne Henseende. Den ærede Rigsdagsmand behandlede tillige Spørgsmaalet om Lønningsfondens hele finansielle Side, og det glædede mig, at han kom ind derpaa. Han har jo i flere Aar med en saadan Nidkjerhed og Dygtighed beskæftiget sig med finansielle Spørgsmaal, at det maatte være mig særdeles kjært, at han ogsaa tog dette Spørgsmaal under Behandling. Ogsaa i denne Henseende maa jeg beklage mig over den ærede Rigsdagsmand, men maaskee jeg ikke kan frakende mig selv al Skyld i saa Henseende. Jeg skal imidlertid, førend jeg gaar ind paa det finansielle Spørgsmaal, gjøre en Bemærkning, som tildeels ogsaa gjælder Lovens formelle Side. Den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 5te Valgkreds (Klein), som jeg maa tillade mig et Dieblit at vende tilbage til, meente nemlig, at jeg havde en saa overdreven Længsel efter at arbejde sammen med Rigsdagen, at jeg satte mig ud over, at det kun var et halvt fulendt Arbejde, jeg var fremkommen med. I saa Henseende maa jeg bemærke, at det undrer mig, at den ærede Rigsdagsmand har overseet een Ting, den nemlig, at dette Lovforslag allerede kom frem ifjor, da det dengang blev forelagt i Landstinget, og at jeg iaar kommer med det til Folkethinget, synes jeg ikke der kan indvendes Noget imod. Derfor den ærede Rigsdagsmands Bemærkning var fremkommen ved Lovforslagets Forelæggelse ifjor, saa var det en anden Sag, skjøndt der endda kunde siges Meget imod, hvorvidt den var rigtig; men at jeg iaar kommer med det til Folkethinget, efterat jeg ifjor har forelagt det i Landstinget, synes jeg, at den ærede Rigsdagsmand, selv om han i det Hele taget skulde være berettiget til at undersøge de Motiver og de Stemninger og Følelser, der maatte være tilstede med Hensyn til Fremlæggelsen af Lovforslag, er aldeles uberettiget til at anke over. Man husse paa, naar man taler om Lovforslagets Form, at det ikke kommer frem som et heelt fra Nytt af udarbejdet Forslag. Jeg har allerede engang under denne Sags Behandling udtalt, at jeg har anseet det vigtigt med Hensyn til Formen i det Væsentlige at slutte mig til den Skikkelse, hvori Lovforslaget